Programma congres Beter Bodembeheer

4 oktober 2016

Locatie: Congrescentrum De Werelt, Westhofflaan 2, 6741 KH in Lunteren

---

12.30 uur: Ontvangst met koffie/thee en kleine versnapering

13.00 uur: Welkom door dagvoorzitter Annet Zweep (Ministerie van Economische Zaken, Voorzitter stuurgroep PPS Duurzame bodem)

13.05 uur: Introductie door Tjitse Bouwkamp (BO Akkerbouw, penvoerder PPS Duurzame bodem)

13.15 uur: Is onze landbouw bodem toekomstbestendig? (Presentatie door Wijnand Sukkel, coördinator PPS Duurzame bodem + stellingen en discussie)

Onze huidige manier van landbouw bedrijven draagt op de lange termijn niet altijd zorg voor een vruchtbare bodem en andere bodemdiensten. Volgens velen beperkt regelgeving onze mogelijkheden om bodemkwaliteit op peil te houden of te herstellen. Bodem organische stof speelt hierbij een belangrijke rol. Moeten we het gehalte of de kwaliteit van de bodem organische stof in stand houden of verbeteren? Klimaatverandering vraagt verder om een meer weerbare bodem.
Hoe is het gesteld met de bodemkwaliteit in de Nederlandse landbouw nu en in de toekomst? Is daarnaast bodemverbeterende landbouw mogelijk en hoe moet die eruit zien?

14.00 uur: Bodem, dood substraat of levend ecosysteem? (Presentatie door Joeke Postma, coördinator PPS Duurzame bodem + stellingen en discussie)

De tweede helft van de 20ste eeuw werd onze landbouwbodem vooral behandeld als dood substraat. Productiviteit kon op peil gehouden worden met kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen en intensieve grondbewerking. Meer en meer blijkt deze benadering een aantal negatieve effecten te hebben. Steeds vaker wordt de rol van bodemleven weer gezien als belangrijke factor in de bodemvruchtbaarheid. Wat is deze rol en kunnen we hier gebruik van maken om de productiviteit en andere bodemdiensten op peil te houden? Bodemleven hangt nauw samen met de kwaliteit van de bodemorganische stof. Kunnen we hiermee sturen op de weerbaarheid van de bodem tegen ziekten en plagen?

14.45 uur: Samenvatting presentatie en discussie

15.00 uur: Pauze

15.30 uur: Parallelle informatie sessies, met gedurende elke sessie 2 lezingen.

Sessie 1. De waarde van bodem organische stof in relatie tot opbrengst en nutriëntenbeheer.
- Lezing 1: Interactie organische stof en nutriëntenbeheer
- Lezing 2: Effecten van organische stof beheer op opbrengst en uitspoeling

Sessie 2: Bodemleven bodemweerbaarheid en beheersing van bodemgebonden ziekten en plagen.
- Lezing 1. Beheer van Bodemweerbaarheid
- Lezing 2: Maatregelen ter beheersing van bodempathogenen

Sessie 3: Bodemstructuur en grondbewerking.
- Lezing 1. Bodemverdichting in de Nederlandse landbouw
- Lezing 2. Gereduceerde Grondbewerking

Sessie 4. Meten van bodemkwaliteit en bodemkwaliteitsplan.
- Lezing 1: Meten van Bodemkwaliteit
- Lezing 2: Bodemkwaliteitsplannen en bodempaspoort

16.30 – 17.30 uur: Afsluiting met borrel